

Patriarhia Română

Biserica Sfânta
Parascheva Bruxelles

Cuvânt

Creștin

F o a i e a r o m â n i l o r d i n B e l g i a

Știri

Președintele Republicii Moldova
în vizită la Patriarhia Română

În ziua de 3 mai 2012, la Palatul Patriarhiei, Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a primit pe Excelența Sa Domnul Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova, aflat într-o vizită oficială în România. La întrevedere au mai participat Domnul Eugen Tomac, Secretar de stat pentru România de Pretutindeni, și Domnul Marius Lazurca, ambasadorul României la Chișinău. Patriarhul României a salutat prezența la București a Domnului Președinte Nicolae Timofti și a apreciat preocuparea pentru dialog și cooperare în context european a autorităților Republicii Moldova.

Biserica de lemn de la Putna, cea
mai veche din țară

Potrivit istoricilor, singura biserică de lemn medievală păstrată în România, cunoscută și riguros datată în primii ani ai secolului al XV-lea, se păstrează la Putna, în județul Suceava. Bărnele vechi prezintă semne de numerotare, semn că biserica a fost cândva desfăcută și mutată. De altfel, conform tradiției, această biserică a fost adusă de la Volovăț în a doua jumătate a secolului al XV-lea, cel mai probabil în ultimul deceniu, la inițiativa voievodului Ștefan cel Mare (1457-1504), pe locul acesteia ridicându-se, între anii 1500-1502, actuala ctitorie de zid a lui Ștefan cel Mare.

Anunțuri

Curs gratuit de limba franceză pentru începători, la Biserica Sfânta Parascheva, în fiecare zi de luni începând cu ora 18.00

Școala parohială pentru copii în fiecare zi de sâmbătă, începând cu ora 11.00

Taina Sfântului Maslu vineri, la ora 18.30

Catedrala Mântuirii Neamului – spațiu sacru și simbol național

Numele de *Catedrala Mântuirii Neamului* a fost sugerat după ce românii au trecut prin experiența Războiului pentru independență (1877), iar apoi, după experiența Primului Război Mondial și după Unirea cea mare din 1918, acest nume fiind, de fapt, o manifestare de recunoștință sau de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru izbăvirea neamului românesc de asuprire și înstrăinare. Mântuirea în expresia „Catedrala Mântuirii Neamului” nu se referă la mântuirea ontologică a omului în Hristos, pentru că această mântuire nu depinde de locul unde este amplasată o biserică ortodoxă. Mai precis, când vorbim de „Catedrala Mântuirii Neamului” nu înseamnă că ea este singurul loc în care se mântuiesc românii, ci ea este simbol al recunoștinței pentru mântuirea sau izbăvirea românilor de mari și multe primejdii și necazuri. Mântuirea, în limba greacă „soteria”, înseamnă izbăvire sau eliberare dintr-o situație dificilă, dar și vindecare de o boală. Când spunem că Iisus Hristos este Mântuitorul sau Eliberatorul omului de păcat și de moarte, înseamnă că El este și vindecător de păcat și de moarte. Iar în limba latină cuvântul „salvator” poate fi înțeles și ca vindecător, pentru că *salus, salutis* înseamnă, în același timp, *sănătate și mântuire*. Deci când vorbim despre Mântuirea Neamului, ne referim la izbăvirea poporului de dominație străină și dobândirea libertății de-a trăi în comuniune națională exprimată mai ales în unirea tuturor provinciilor românești într-un singur Stat național. Aceasta era, în mod constant, gândirea Patriarhului Miron și a contemporanilor săi care doreau o Catedrală nouă.

Păstrăm și în prezent acest nume de *Catedrala Mântuirii Neamului*, pentru că el a devenit deja tradițional, însemnând, mai precis, o *Catedrală Națională*. În *Statutul Bisericii Ortodoxe Române* (art. 5, alin. 2) se spune că „Biserica Ortodoxă Română este națională și majoritară potrivit vechimii apostolice, tradiției, numărului de credincioși și contribuției sale deosebite la viața și cultura poporului român”.

Semnificația teologică și spirituală
(mistagogică) a spațiului liturgic creștin-ortodox

Din punct de vedere teologic, locașul de cult este invelișul arhitectural al unei comunități creștine ortodoxe adunată în stare de comuniune spirituală cu Hristos, Capul Bisericii. Această comuniune

spirituală se exprimă prin rugăciune, ascultarea cuvântului Evangheliei și prin împărtășirea cu Sfintele Taine a celor care participă la viața Bisericii.

Începând din sec. al III-lea, cuvântul „biserică”, în limbile greacă și latină „ecclesia” (care însemna adunarea oamenilor convocată de Dumnezeu), este folosit și ca nume pentru locașul de cult propriu-zis. Deși existau mai multe denumiri ale locașului de cult, cea care s-a impus mai mult a fost cea de „ecclesia”, adică „biserică”. În limba română, cuvântul *Biserică*, scris cu B majuscul, se referă la comunitate, iar cuvântul *biserică*, scris cu b mic, semnifică locașul de cult. La început,

basilica bizantină păstrează și ea cele trei nave, dar mai are ceva cu totul distinct, și anume *cupola plasată peste nava principală*. Astfel, absida din nava principală (Altarul) și absidele laterale converg sub o cupolă mare înălțată peste nava principală, cupolă care reprezintă pe *Hristos Pantocrator* (Atotțiitorul), Creatorul universului, Capul Bisericii, Mântuitorul și Judecătorul lumii. Iar în exterior, cupola bizantină poartă în centrul ei o cruce indicând astfel prezența unui locaș de cult creștin.

Deci, *basilica* latină, întâlnită și în Bizanț, a fost completată mai târziu cu o cupolă situată peste nava principală (centrală), și a fost astfel modificată în *basilica* bizantină.

Absida navei centrale (Altarul) formează împreună cu absidele navelor laterale planul triconic (triconc) sau treflat, care în partea lui superioară orientează atenția vizuală a creștinului spre *cupola mare de pe nava centrală*. De pildă, *basilica Sfânta Sofia* din Constantinopol, construită de împăratul Constantin cel Mare (sec. IV), era o *basilica* latină, însă împăratul Justinian (în sec. VI) construiește o *basilica* bizantină numită tot *Sfânta Sofia* care culminează cu o cupolă imensă ce se sprijină pe o clădire zidită în formă de cruce greacă înscrisă.

Așadar, reținem că *biserica locaș de cult exprimă, prin simbolismul ei arhitectural, Biserica vie în calitatea ei de comunitate creștină care mărturisește pe Hristos Domnul și se împărtășește din viața și iubirea Lui divino – umană eternă*. În acest sens, *Sfântul Altar*, spațiul în care se sfințesc Cinstitele Daruri, este punctul central al sfințeniei bisericii, întrucât reprezintă pe Însuși Hristos Cel răstignit, înmormântat și înviat din morți. De fapt, un locaș de cult creștin ortodox este în ansamblul lui un *cuvânt construit în simbol*. Chiar dacă nu se aude nimic în biserică, felul în care aceasta este construită poate deveni o predică și o reflecție teologică vizuală, un *cuvânt teologic construit* sau cuvântul vizualizat nu numai prin icoane, ci și prin *modul de organizare a spațiului sacru* ca spațiu permanent folosit pentru comuniunea oamenilor cu Dumnezeu Cel Unul Sfânt.

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

locașul de cult se numea *Casa Bisericii*, în greacă „oikos tes ecclesias”, în latină „Domus ecclesiae”, iar mai târziu numele a fost prescurtat și a devenit simplu, „ecclesia”, adică *biserică*. Paralel cu această denumire de „ecclesia”, locașul de cult creștin s-a mai numit și „*basilica*”, adică *bazilică*, de la *basileus*, care în limba greacă înseamnă *împărat*. Înainte de creștinism, în Imperiul Roman, *basilica* era o clădire civilă de mari dimensiuni în care aveau loc adunări publice, judecăți sau procese în numele împăratului, piețe, târguri și chiar ședințe ale Senatului. Însă, după ce creștinismul a triumfat, mai multe bazilici, care erau folosite pentru activități civile, au fost transformate în locașuri de cult creștin, iar numele de *basilica* nu se mai referea la împăratul politic, ci la Hristos, Împăratul sau Domnul din ceruri. De aceea biserică locaș de cult mai era numită și „*casă domnească*”, „*kiriakon*”, în limba greacă, sau „*dominicum*”, în limba latină. Azi, numai în limbile română și reto-romană cuvântul *Biserică*, în sens de comunitate creștină, derivă din numele edificului „*basilica*”. Cât privește organizarea spațiului sacru sau liturgic, *basilica* latină avea trei nave: una principală și două laterale;

CUVÂNT CREȘTIN

D i n î n ț e l e p c i u n e a P ă r i n t e l u i T e o f i l P ă r ă i a n

Pocăiți-vă, spovediți-vă

Se pune întrebarea: care este cel mai mare păcat? Și la întrebarea aceasta se răspunde diferit. De pildă, unul dintre cele mai mari păcate, și poate cel mai mare păcat, este necredința în Dumnezeu. Știți că în Scriptură se spune: "cel ce va crede și se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi". Sfântul Antonie cel Mare, în Filocalie, are cuvântul: "Nu există o boală mai rea decât necredința în Dumnezeu și necunoștința lui Dumnezeu". Fără îndoială că păcatul necredinței e un păcat mare, pentru că, dacă nu ai legătură cu Dumnezeu, ești în situația de a face multe feluri de păcate, n-aș zice toate păcatele. Eu nu am încredere în spovedania celor ce se spovedesc o singură dată pe an, în postul Paștelui. Ori porunca Bisericii este să te spovedești în toate posturile și bineînțeles că te poți spovedi și mai des. Bineînțeles că nu trebuie să facem nici paradă din spovedanie, dar oricum, să fim cu mai multă grijă să folosim acest dar de la Dumnezeu.

CALENDARUL SĂPTĂMÂNII 7—13 MAI 2012

7 L Arătarea semnelor Sfintei Cruci pe cer la Ierusalim

8 M† Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan

9 M Sfântul Prooroc Isaia (Dezlegare la pește)

10 J Sfântul Simon Zilotul

11 V Sfântul Mucenic Mochie (Dezlegare la pește)

12 S† Sfântul Ioan Valahul

13 D Sfânta Muceniță Glicheria

AGENDA EUROPEANĂ

La începutul săptămânii, instituțiile europene sunt în așteptarea rezultatelor alegerilor prezidențiale din Franța, dar și ale alegerilor legislative din Grecia și din Serbia, unde are loc în același timp și scrutinul prezidențial. Parlamentul European urmează să-și dea acordul pentru reducerea tarifelor la convorbirile de pe telefonul mobil în străinătate, o măsură ce va intra, apoi, în vigoare de la 1 iulie. Miercuri, 9 mai, Parlamentul European va organiza o dezbatere dedicată Zilei Europei, la care președintele Martin Schulz și deputații europeni vor trece în revistă realizările Uniunii Europene și își vor expune viziunea de viitor asupra Europei unite. Pentru a sărbători Ziua Europei, sâmbătă, 12 mai, a fost declarată de instituțiile europene "Ziua Porților Deschise" și publicul va putea să viziteze principalele instituții, unde sunt luate marile decizii comunitare. La Comisia Europeană, în clădirea Berlaymont, vor fi organizate vizite ghidate la etajul 13, în sala unde se reunesc, în fiecare săptămână, comisarii europeni, iar pe esplanada din fața clădirii vor avea loc spectacole și va fi deschisă expoziția: "Cât ne-ar costa să nu avem Europa - Mai puternici împreună". La Consiliul Uniunii Europene, în clădirea Justus Lipsius, va fi organizată, pentru prima dată de Ziua Europei, o dezbatere pe tema "Guvernanța în zona euro". Publicul va avea ocazia să pună întrebări și să afle mai multe informații despre beneficiile monedei comune, despre originile crizei actuale și despre măsurile luate de UE pentru a depăși criza.